

מטעמי תורת זילים

פרשת כי תבוא – איסור עבודה זרה

התורה מצוה ומזהירה על איסור עבודה זרה שנאמר "אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמִסֵּכָה תוֹעֵבַת ה' מַעֲשֵׂה יָדַי חָרֵשׁ וְשֹׁם בְּסִתָּהּ וְעֵנּוּ כָל הַעַם וְאָמְרוּ אָמֵן" (דברים כז, טו). וכן הוזהרו "לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה אֲשֶׁר בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְאֲשֶׁר בְּאָרֶץ מִתַּחַת וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ" (שמות כ, ד). ועוד נאמר "לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִים" (ויקרא כו, א) וכן נאמר "אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים וְאֵלֵהי מִסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (ויקרא יט, ד).

ויש להבין, מהו גודל חומרת איסור 'עבודה זרה' שבשל כך התורה הזהירה את ישראל פעמים רבות שלא לחטוא בה?

העובד עבודה זרה פוגם בנפשו ונכנס ברשות הסטרא אחרא

כאשר עושים דבר גשמי לעבודה זרה, הרי עוקרים אותו משורש חיותו הקדושה והוא נשאר בחינת פסולת גמורה, 'קיא צואה' ממש (ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל תהלים פד, 'ליקוטי הלכות' לר' נתן יורה דעה א' עבודת אלילים ב אות ה) ללא שום ניצוץ של קדושה, ממש מותרות גמור שאין בו טוב. לכן העבודות זרות נקראות 'אלילים' שזה לשון 'אל' כלומר דבר שאינו (ראה רש"י ויקרא יט, ד) ('ליקוטי הלכות' לר' נתן אורח חיים ג' פורים ד' אות א). וראוי הוא גם לכינוי 'אבי אבות הטומאה' ('יערות דבש' לר' יהונתן אייבשיץ חלק א דרוש ו' ד"ה 'יהמאמר הזה תמוה מאד'), כאשר אותם אלילים בצורת עץ ואבן נעשים כלים להשראת 'רוח הטומאה' ממש (הרמ"ד וואלי פרשת וארא ד"ה 'ויאמר ה' אל משה אמור אל אהרן). מטעם זה נקראת 'עבודת האלילים' בעשרה שמות שונים וכולם שמות של גנאי: שיקוצים, גילולים, מסכות, פסילים, אלילים, אשורים, חמנים, עצבים, און ותרפים (ראה 'אבות דרבי נתן' תחילת פרק לד, וכן 'שמו אברהם' לר' אברהם פאלאגי חלק ב סדר קדושים אות פז).

אדם שעושה עבודה זרה מאילון, פרי, חתיכת עץ או בעל חי (יחסד לאברהם' מעין שני נהר מב ד"ה 'ולוה ראה גם ראה') נקרא "בְּלִיעַל" (דברים יג, יד) (חזה ציון' לר' עמנואל חי ריקי על התהלים מזמור יח ד"ה חבלי שאול סבבני), וחוטא חטא גדול מה שאין הפה יכול לדבר (יחסד לאברהם' מעין שני נהר מב ד"ה 'ולוה ראה גם ראה') ומטמא את 'צלם האלקים' שלו (יקרי ארבע' לר' רחמים חורי מונוניס דף צא ע"א בחלק השמטות ד"ה 'כי שמרו אמרתך' בשם עוללות אפרים). אדם זה נותן כוח ושפע לסטרא אחרא (מצודת דוד' להרדב"ז על טעמי המצות מצוה ב ד"ה ועל דרך הנסתר). והיה ראוי שישתלק ממנו קיומו ותבטל הוייתו ברגע (ראה 'תומר דבורה' פרק א' על פסוק 'מי אל כמוד'). ואף שאין זה קורה, מכל מקום מסתלקים מהחוטא חלקי 'הנשמה' ו'הרוח' שהן קדושות ועליונות ואינן פונות בנקל אחרי ענייני הסטרא אחרא. ונשאר בו רק חלק 'הנפש' שהיא יכולה לפנות אחרי עניינים אלו (הרמ"ד וואלי ספר ויקרא פרק כ ד"ה 'הנפש אשר תפנה'. ראה 'תפארת יהונתן' לר' יהונתן אייבשיץ פרשת קדושים יט, ד ד"ה 'אל תפנו אל האלילים'), והיא נפגמת (עפ"י 'יערות דבש' חלק א' דרוש ו' ד"ה 'ולהיות כי מאד הרחיקו').

איש זה שעובד עבודה זרה, יוצא למעשה מצד החיים והקדושה ונכנס ברשות הסטרא אחרא (זהר פרשת שמיני דף מב ע"א ד"ה רבי יצחק) כשעל ידי עוונותיו משרה את רוח הטומאה עליו (יאור החיים הקדוש' פרשת קדושים ויקרא יט, ד) ונתפס ברשת 'קליפה' טמאה עד שקשה לו לצאת משם ואין מי שיסמוך את ידו, לפי שאין בה שום ניצוץ של קדושה כלל ('ליקוטי הלכות' לר' נתן חלק אורח חיים ג' פורים ד' אות א). ואז נעשה 'מסך מבדיל' בין האדם החוטא לבין בורא העולם. וזה מה שנאמר "אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים וְאֵלֵהי מִסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ" (ויקרא יט, ד), כלומר "אל תפנו אל האלילים" כי על ידי כן יוצרים "מסכה" שהוא 'מסך' בין ה' יתברך לאדם (הרמ"ד וואלי לספר ויקרא פרק יט ד"ה 'אל תפנו אל האלילים', יאור החיים הקדוש' פרשת קדושים ויקרא יט, ד), ונחשב אותו האדם לגוי לכל דבריו ומומר לכל התורה כולה (עפ"י רמב"ם הלכות עכו"ם וחוקותיהם פרק שני הלכה ה. ראה 'כסף משנה' שם).

ההסתכלות על עבודה זרה מטמאה את האדם ומסלקת ממנו את הקדושה

הנשמה מביטה דרך העיניים של האדם ונוצר בה 'רושם' מחמת מה שרואה. כך שאם האדם מביט בדבר טוב אז הדבר הזה נדבק באדם ומתהווה ממנו טוב. ואם מביט בדבר רע אז הנשמה שהביטה לוקחת חלק מעצמותו של הרע (יספר הליקוטים' להארי"י פרשת קדושים על פסוק 'אל תפנו אל האלילים'. ראה 'רקנאטי' פרשת קדושים ד"ה 'אל תפנו אל האלילים'). לכן אסור לאדם להסתכל באלילים של עבודה זרה (זהר פרשת קדושים דף פד ע"א רע"א מהימנא ד"ה וכל מאן. וכן נפסק ברמב"ם הלכות עכו"ם וחוקותיהם פרק שני הלכה ב). ואפילו רק הבטה בלבד אסורה אלא אם היא באונס ממש (מגלה צפונות' למחבר שבט מוסר חלק ב פרשת קדושים ד"ה אל תפנו אל האלילים), כי טומאת העבודה זרה יכולה על ידי ההתבוננות בה להפוך לחלק מעצמותו של האדם, ולעשות בו רושם עד שהוא יהפוך להיות כמו העבודה זרה עצמה. וזה מה שהצטוו "אל תפנו אל האלילים ואל תעשו לך מסכה לא תעשו לך" (ויקרא יט, ד) כלומר שאם האדם מסתכל באלילים ועובר על "אל תפנו אל האלילים", הרי הוא נעשה חלק מ'אלהי מסכה' (יספר הליקוטים' להארי"י פרשת קדושים על פסוק 'אל תפנו אל האלילים').

אין דבר המאבד את הקדושה של האדם יותר מן ההסתכלות אל האלילים, בגלל שהם מאוסים כלפי שמים. וכאשר האדם מכווין ומסתכל בהם, מיד קדושתו מסתלקת ממנו (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יט ד"ה 'אני ה' אלקים'), ונמשכת אליו הטומאה ונדבקת בו (יאור החמה' על זהר פרשת קדושים דף פד ע"א רע"א מהימנא ד"ה 'ית"ח אסיר' מהרמ"ק וד"ה 'וכל מאן' ממהר"ח) והצורה של העבודה זרה פוגמת בשכלו (יתורת נתן וליקוטים ממהר"ח' דף ו ע"א ד"ה ענין מעלת הרואה, 'יחסד לאברהם' לר' אברהם אזולאי מעין ב, נהר לג). אז רוח הטומאה השורה על האלילים מתלבשת

באדם על ידי שהיא נתפסת בעינו של המתבונן, והיא מפתה אותו לעשות 'עבודה זרה'. ונמצא שעל ידי שעבר על "אל תפנו אל האלילים" (ויקרא יט, ד) הוא הגיע לכלל עשיית "אלהי מסכה" (ויקרא יט, ד) (מגלה צפונות' חלק ב' פרשת קדושים ד"ה אל תפנו אל האלילים).

הקב"ה הזהיר את ישראל שלא להסתכל באלילים, משום שההסתכלות הזו נותנת 'מזון' ליצר הרע המתפרנס משם (ירקנאטיי פרשת קדושים ד"ה 'אל תפנו אל האלילים'). וכיון שאברי הנשמה נמצאים בתוך אברי הגוף, על כן אם עובר עבירה בעינו הרי בזה נסתמת 'עין' הנשמה ומתכסת ב'קליפה', ואז האדם אינו רואה רוחניות ואינו רואה סודות התורה ואפילו אם הספר נמצא לפניו. וגם זה כוונת הפסוק "וְאֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם" (ויקרא יט, ד) "לָכֶם" – לעצמכם, משום שמחמת ראיית 'עבודה זרה' בני האדם לא רואים את הרוחניות שבתורה ונהפכים להיות כמו 'האלילים' עצמם ש"עַיִנֵים לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ" (תהלים קטו, ה) (מדובר קדמות' להחיד"א מערכת א' אות ס). וראיית העבודה זרה מושכת אל האדם את הסטרא אחרא, גורמת לו לרעות רבות ועושה אותו 'רע עין' שמזיק לעצמו ולחברו (יקב הישר' פרק מ' ד"ה על כן ענין גדול).

'עבודה זרה' הנמצאת בבית מטמא אותו ומסלקת משם את השכינה

הנה כל האיסורים שנאסרו בהם בני ישראל כולם הם על מנת שלא יטמאו את עצמם בהם, היות שהסטרא אחרא וכל מיני רעה שורה עליהם. וכאשר האדם נדבק בהם, אזי שורה עליו הסטרא אחרא והוא ומטמא אותו ואת נשמתו, ולא יכולה הקדושה לשרות עליו. וה' יתברך אשר לו נתכנו עלילות יודע מהו שיעור כל טומאה ואחיזתה בקליפה, והוא שקצב ומדד כל בחינה ובחינה באיזה נטמא – באכילה, בהנאה, במגע או בבליעה, בשיעור כזית או כביצה וכדומה. והוא שגילה כי עבודה זרה חמורה מאוד עד שיכולה לטמא את האדם ולתעב את נשמתו, ולא רק בעת שעוסק בה אלא אפילו בהיותה בביתו לבדה בלי שיעבוד אותה או ייהנה ממנה, ורק בעצם היותה שם הוא נטמא ומסתאב, ונמנע מאור הקדושה לחפוף עליו (באר מים חיים) פרשת עקב ד"ה 'יעוד יש לומר בזה'.

וזה מה שרמזו יעקב אבינו כאשר אמר לבניו "וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל בְּיָתוֹ וְאֶל כָּל אֲשֶׁר עִמּוֹ הִסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֶּגֶר אֲשֶׁר בְּתַכְכֶּם וְהִטְהַרוּ וְהִחְלִיפוּ שְׂמֹלֹתֵיכֶם" (בראשית לה, ב), "אֱלֹהֵי הַנֶּגֶר אֲשֶׁר בְּתַכְכֶּם" – שהיה צריך לומר "אשר אצלכם" שהרי לא היה בקרבם ממש עבודה זרה, אלא רצה לרמוז להם שכאשר העבודה זרה בביתם הרי בזה מכניסים אותה פנימה אל תוך גוף האדם חס ושלום, ואז הסטרא אחרא והקליפה שהם עיקר 'אלהי הנכר' נעשים מדובקים בתוך האדם. וזה מה שנאמר "וְלֹא תִבְנֶה תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתְךָ וְהִייתָ חָרֵם כְּמַהוּ שִׁקְצָךְ תִּשְׁקָצְנוּ וְתִעֵב תִּתְעַבְנוּ כִּי חָרֵם הוּא" (דברים ז, כו) כי מיד כשהאדם מכניס את ה"תוֹעֵבָה" של העבודה זרה לתוך הבית היא לא נשארת רק בבית אלא נכנסת פנימה לתוך גופו, והאדם נהיה "חָרֵם כְּמַהוּ" (באר מים חיים) פרשת עקב ד"ה 'יעוד יש לומר בזה' וד"ה 'זלזה אמר הכתוב'. וכשם שהאדם המסתכל בצלם עבודה זרה אין תפילתו מתקבלת, כך גם כשהוא מביא אותה אל תוך ביתו (באר מים חיים) פרשת עקב סוף ד"ה 'זלזה אמר הכתוב'.

כל מקום שבו נמצאת 'עבודה זרה' מסתלקת משם השכינה (מזבח אליהו למחבר 'שבט מוסרי' מדרש קדושים ד"ה 'איש אמו ואביו תיראו'), כי זה מציאות ה'אלילים' שמטמא את הארץ ומסלק את השכינה (יילקוט שמעוני' פרשת יתרו רמז שב). כך היה עם אסתר המלכה כאשר היא נכנסה לביתו של אחשוורוש שהיה מלא בפסלים ואלילים, מיד הסתלקה ממנה השכינה ואמרה "אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי" (תהלים כב, ב) (ראה גמי מגילה דף טו ע"ב) (מזבח אליהו למחבר 'שבט מוסרי' מדרש קדושים ד"ה 'איש אמו ואביו תיראו'). לכן כאשר גלתה השכינה אל ארץ מצרים על מנת להיות עם ישראל בצרה ועל מנת שלא יאבדו שם, היא התגלתה שם בקושי רב כי מצרים היתה מלאה גלולים (ישמן הטוב וזקן אהרן' בחלק זקן אהרן על הגדה של פסח דף קמז ד"ה והגם שזהו מסתרי התורה) בכל השדות ועל כל ההרים הגבוהים. ומטעם זה כאשר המצריים הביאו במכת ברד את כל העבודות זרות שלהם לתוך העיר על מנת שלא יינזקו, משה העדיף להתפלל אל השכינה מחוץ לעיר שנאמר "וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי מִשְׁחָה אֶת הָעִיר אֶפְרַיִם אֶת כָּפִי אֶל ה' הַקְּלוֹת יִחְדְּלוּ וְהַבְּרַד לֹא יִהְיֶה עוֹד לְמַעַן תִּדְעַה כִּי לֹהֵי הָאֶרֶץ" (שמות ט, כט) (בגדי אהרן' לר' אהרן דרשן תאומים פרשת תרומה דף יג ע"א טור א ד"ה אלא שמליאה גלולים).

מטעם זה גם אסור להיכנס לבית עבודה זרה לפי ששורה שם 'רוח הטומאה' (ירקנאטיי פרשת קדושים ד"ה 'אל תפנו אל האלילים'), והוא מקום מושב הלילי' הרשעה אשת השטן, ואדם שנכנס לתוך מקום זה נכנס למקום האויר הטמא של מושב העבודה זרה ונדבק ברע. והוא נכנס תחת כנפי הלילי' הטמאה אשר מטמאה את היושב שם כמו נדה. כך שאדם זה מטמא את עצמו עוד ועוד והוא לא יודע כי בנפשו הוא (חסד לאברהם' מעין שני נהר סז ד"ה וכן כל מי, 'זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ראשון פרק סא ד"ה 'ואולי היינו טעמא' בשם חסד לאברהם). וכבר היה מעשה ביהודי אחד שנכנס לבית עבודת אלילים, והורה לו החכם הזקן להתענות במשך כל שנות חייו ביום בו הוא נכנס. וכך אכן הוא עשה (יספר חסידים' סימן תלה).

משום כך אליעזר עבד אברהם לא רצה להיכנס לביתו של לבן הארמי שהיתה מלאה עבודה זרה, עד שלבן פינה את הבית מכל העבודה זרה (ראה רש"י בראשית כד, לא) (ירקנאטיי פרשת קדושים ד"ה 'אל תפנו אל האלילים'). וכן יעקב אבינו לא נכנס לאוהלו של לבן כל זמן שהיה אצלו, מחמת העבודה זרה שם (יספר חסידים' סימן תתשנ). וכל הנזהר מלהיכנס לבית עובדי עבודה זרה בחייו – עתיד הוא שיעשה לו נס במותו (מעבר יבוקי' שפת אמת פרק כה ד"ה 'ומצאתי כתוב'), כמו שהיה מעשה בחכם אחד בשם ר' יצחק חסיד שהיה נמנע מלהיכנס לבית עבודה זרה. ובשעת פטירתו הוציאו אותו לבית הקברות בעגלה, והיו צריכים לעבור דרך שער העיר שבו היתה 'עבודה זרה'. באותה שעה ברחו הסוסים שלא ברצון בעל העגלה, ונאלצו להוליך את העגלה דרך פֶּרְצָה בקיר של העיר שנפלה קצת לפני מותו של החכם. וכשיצאו משם עברו עם העגלה כמה חפירות שהיו סביב העיר והמשיכו ללכת על דרך הישר. ומה שהקב"ה עשה לו נס שיפול קיר החומה קודם מותו כדי שיעבור משם, זה היה מחמת שזוהר בחייו לא להיכנס לבית עבודה זרה (יספר חסידים' סימן תלב, 'זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ראשון פרק סא ד"ה 'ואולי היינו טעמא' בשם ספר חסידים).

אסור להזכיר את שמה של העבודה זרה ושל ה'סטרא אחרא'

צריך להיזהר שלא להזכיר שום אחד משמותיהן של העבודות זרות או של 'הסטרא אחרא', כי עצם הזכרתן היא קריאה והזמנה והם אינן מזדמנים אלא להזיק. וכל שכן שהן מזיקים את ישראל ששונאים אותם ורודפים אחריהם (הרמ"ד וואלי פרשת משפטים ד"ה 'ובכל אשר אמרתי, וראה גמי' סנהדרין דף סג ע"ב). ואין להזכיר שם עבודה זרה ואפילו בהתלוצצות (ספר חסידים סימן תכז). וכן אין להזכיר את שמו המלא של הס"מ הנקרא גם "אלהים אחרים", לפי שבזה מגביר את כוחו ועובר על "וְשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא תִזְכְּרוּ לֹא יִשְׁמַע עַל פִּיד" (שמות כג, ג). ובפרט לא יזכיר את שמו של השדים שגם בזה הוא מגביר את כוחם (ישער המצוות להאר"י ז"ל פרשת משפטים ד"ה 'איסור הזכרת', ישער הכוונות להאר"י ז"ל ענין דרושי הלילה סוף דרוש א' ד"ה גם צריך להיזהר).

והיה מעשה עם ר' חיים ויטאל ז"ל שדיבר עם אדם אחד והזכיר את שמו המלא של הס"מ בלילה. ובבוקר כשהלך לבית מורו האר"י ז"ל, הסתכל האר"י ז"ל במצחו ואמר שעבר בלילה הזה על "וְשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא תִזְכְּרוּ" (שמות כג, ג). ואז הוא הזהירו מאוד שבשום אופן לא יזכיר את שמו וכיוצא בו, לא ביום ולא בלילה. ובפרט דבר זה אסור בלילה, לפי שאז יכול להתגבר הס"מ על מי שהזכיר אותו, והוא מחטיאו ומענישו. וגם באנשים אחרים הוא יכול לפגוע מחמת אותו אחד שהזכיר את שמו (ישער המצוות להאר"י ז"ל פרשת משפטים ד"ה 'איסור הזכרת', ישער הכוונות להאר"י ז"ל ענין דרושי הלילה סוף דרוש א' ד"ה גם צריך). אמנם שמות עבודה זרה המוזכרים בתורה כן רשאי האדם להזכיר בפיו (גמי' סנהדרין דף סג ע"ב) כגון 'בעל פעור' (ראה במדבר כה, ג) וכדומה.

שבירת ונתיצת ה'עבודה זרה' מסלקת את הטומאה השורה שם

הצורות החומריות של ה'אלילים' משמשות כגוף ממש להשראת ה'קליפה' הטמאה (האלשיך הקדוש פרשת דברים יב, ג ד"ה 'או יאמר אבד שהוא'), ואפילו האוויר שנמצא בסביבת האלילים נטמא בסיבתם (ישעמי המצוות לרבינו מנחם הבלבי מצוה קפז). לפיכך ציווה הקב"ה להרוס ולשבר אותם, כדי שלא יהיה להם 'גוף' (הרמ"ד וואלי פרשת משפטים ד"ה כי אם שמוע) וזה מה שנאמר "אֲבַד תֵּאבְדוּן אֶת כָּל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר עֲבַדוּ שֵׁם הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אֶתֶם לְרָשִׁים אֲתֶם" (דברים יב, ב), "אֲבַד תֵּאבְדוּן" – שעל ידי שתקיימו "אבד" את העבודה זרה וכן את מזבחותיהן שהם "המקומות אשר עבדו שם", על ידי זה "תאבדו" את כוחות הטומאה השורים בהם. וצריך לעשות לאותם 'פסלי עבודה זרה' מעין ארבע מיתות בית דין – סקילה שריפה הרג וחנק, כפי שנאמר "וְנִתְצַתֶם אֶת מִזְבְּחֹתֵם וְשִׁבְרֹתֵם אֶת מִצְבְּתֵם וְאֲשֵׁרֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ וּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּגְדַּעוּן וְאֲבַדְתֶּם אֶת שְׁמֵי מִן הַמְּקוֹם הַהוּא" (דברים יב, ג), "וְנִתְצַתֶם" "וְשִׁבְרֹתֵם" – כנגד סקילה, "תִּשְׂרְפוּן" – כנגד שריפה, "תִּגְדַּעוּן" – כנגד הרג, "וְאֲבַדְתֶּם" – כנגד חנק, שבו דוחקים את האדם עד שיוצאת רוחו ממנו (האלשיך הקדוש פרשת דברים יב, ג ד"ה 'או יאמר אבד שהוא').

וכאשר אדם הורס ומשבר את האלילים למטה, אזי גם למעלה נהרסים אותם כוחות הטומאה שכנגדם כפי שנאמר "לא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֱלֹהֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיהֶם כִּי הָרַס תִּהְרַס וְשִׁבַר תִּשְׁבַר מִצְבַּתֵיהֶם" (שמות כג, כד), שנכפל הלשון "הָרַס תִּהְרַס וְשִׁבַר תִּשְׁבַר" – ללמד שכשם שהם נהרסים ונשברים בגשמיות למטה כן הם נהרסים ונשברים ברוחניות טומאתן למעלה. ואם חלילה מקיימים אותם בגשמיותן למטה אזי אין הקב"ה הורס את רוחניותן הטמאה למעלה. ועל זה נחרב בית ראשון, שרצו העם לקיים את צורות האלילים הישנים ועשו עוד חדשים, עד שמילאו את כל הארץ מהם, והשראת הקדושה הסתלקה משם ובסוף נחרב בית המקדש (הרמ"ד וואלי לספר שמות פרשת משפטים ד"ה כי אם שמוע).

חכמים ביטלו את כוח היצר הרע של עבודה זרה בעם ישראל

בדור אנוש החלו בני האדם לטעות אחרי עבודת האלילים ולעשותה 'אלהות', שנאמר "וּלְשֵׁת גַם הוּא יִלְד בֶּן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אֲנֹשׁ אֲזַ הוּחַל לְקָרָא בְשֵׁם ה'" (בראשית ד, כו) "אֲזַ הוּחַל לְקָרָא בְשֵׁם ה'" – הכוונה לקרוא לבני האדם ולעצבים בשם ה', לעשותם אלילים ולקרואם אלהות (רש"י בראשית ד, כו). שבתחילה האמינו שרצון ה' שיעבדו את הכוכבים והמזלות. ואחר כך נביאי שקר יצרו להם דמויות שקריות בטענה כי דרכם ניתן לעבוד את עבודת הכוכבים והיו עובדים אותם בעבודות משונות והשתחוויות (רמב"ם הלכות עבודת כוכבים וחוקותיהם פרק א, הלכה א – ב עיי"ש) עד שהיו כאלו שעבדו את הכוכבים והמזלות והיו כאלו שעבדו חיות ועופות ואף בני אדם (נפש החיים שער ג, פרק ט). וגם מצרים היתה מלאה בגלולים, וישראל שהיו עמהם למדו ממעשיהם של המצריים עובדי הגלולים (ישער החצרי לר' דוד בן שמעון אות רעא ד"ה והרב החסיד). וכן בארץ ישראל היו הרבה עבודות זרות, לכן ישראל הצטוו בכניסתם לארץ "אֲבַד תֵּאבְדוּן אֶת כָּל הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר עֲבַדוּ שֵׁם הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אֶתֶם לְרָשִׁים אֲתֶם" (דברים יב, ב).

כאשר אנשי כנסת הגדולה שהיו בתחילת בית המקדש השני (מעשה רוקח לר' אלעזר רוקח על המשניות מסכת עבודה זרה דף צה ע"ב) ראו את כוחו הרב של יצר העבודה זרה, ואת הנוקים העצומים שהיסיב לעם ישראל, עד שהביא בסופו של דבר לחורבן בית המקדש הראשון לשריפת ההיכל הריגת הצדיקים וגלות עם ישראל, הם ביקשו לפני הקב"ה כי על אף שניתן להם היצר הרע הזה על מנת להתגבר עליו ולקבל שכר, הם אינם חפצים בו ורוצים לבטלו. בתשובה לבקשתם הפיל ה' יתברך פתק משמים בו היה כתוב 'אמת' (גמי' יומא דף סט ע"ב, גמי' סנהדרין דף סד ע"א) ומיד הם הבינו שה' יתברך הסכים עמהם, שהרי חותמו של הקב"ה הוא אמת (רש"י יומא דף סט ע"ב ד"ה אמת, רש"י בגמי' סנהדרין דף סד ע"א ד"ה אמת). לכן הם התענו שלושה ימים ושלושה לילות, עד שנמסר להם יצר של עבודה זרה' בדמות של גור אריה מאש שיצא מבית קודשי הקודשים (גמי' יומא דף סט ע"ב, גמי' סנהדרין דף סד ע"א), כי עליו נאמר "יִאָרֵב בְּמִסְתָּר

פָּאָרְהַיָּה בְּסִפְּהָ יִאָרֵב לַחֲטוּף עָנִי יַחֲטֹף עָנִי בְּמַשְׁכוֹ בְּרֶשֶׁתוֹ (תהלים י ט), כלומר שהיצר הרע המכונה "יאֶרְהַיָּה" תופס דווקא את ה"עָנִי" מהתורה ומהמצוות (זוהר חדש' תיקונים דף קכח ע"א ד"ה ואי תימא).

כאשר חכמים תפסו את היצר הרע של עבודה זרה, נפלה שְׁעָרָה אחת משערות ראשו ואז הוא צעק בקול גדול. **חכמים חששו שירחמו עליו משמים, לכן הם לקחו סיר מעופרת הכניסו אותו בתוכו, וסתמו אותו עם עופרת מלמעלה כך שלא נשמע קולו** (גמ' יומא דף סט ע"ב, גמ' סנהדרין דף סד ע"א, זוהר חדש' תיקונים דף קכח ע"א ד"ה ואוקמוה) **ואז 'שרפו' את כוחו ב'אש'**. בזה למעשה ביטלו חכמים את היצר הרע של עבודה זרה מתוך בני ישראל, ומנעו מעם ישראל מלטעות אחריו בגלות העתידה (זוהר חדש' תיקונים דף קכח, ע"א ד"ה בגין דעתידין). **והמעשה של חכמים היה פועל דמיוני למטה שגורם שיהיה כך גם ביחס לכוחות יצר הרע למעלה, לכן גם למעלה כוחות אלו היו מושלכים אל 'התהום'** (בבבב' הובן איש חי' גמ' יומא דף סט ע"ב). אמנם כל זה ביחס לעם ישראל, אך באומות העולם נשארו עד היום כמה סוגים שונים של עבודות זרות, כמו בצורות שלכן עובדיה הם עובדי עבודה זרה (עפ"י הרמב"ם הלכות עבודת הכוכבים וחוקותיהם פרק ט, הלכה ד) ובעוד פְּתוֹת רבות הנמצאות ב'מזרח הרחוק'.

יש 'רוח רעה' ממרום שבאה ומסייעת לאדם לעשות עבירה של עבודה זרה. והרוח לא נחה עד שהוא עושה עוד ונהנה מזה. **וככל שהעבירה גדולה יותר כך הרוח שבאה היא גדולה ומתאוה יותר לעשיית העבירה, וכך "עֲבֶרָה גּוֹרֶרֶת עֲבֶרָה"** (ראה פרקי אבות ד, ב) (הגר"א בביאורו על משלי א, כג). ועל כן צריך היהודי להיזהר מאוד ולהרחיק מהעבודה זרה ומכל הדומה לה. **וישנם אנשים שהולכים לאיזה 'רופא אליל' ואותו 'הרופא' נותן להם איזה צורה או איזה קמיע של עבודה זרה, ואומר להם שאם הם יישארו עליהם יתרפאו מכל תחלואיהם, ופעמים דברים אלו רק מכבידים את חוליו של החולה מפני החושך והסיתום שנמשך מהם** (הרמ"ד וואלי ויקרא פרק יט ד"ה יאל תפנו אל האלילים) **שהרי גם רופאי אליל אלו הם מ'הקליפות' (פרדס רימונים' להרמ"ק שער ערכי הכינויים פרק א ד"ה אליל), בנוסף לכך שאסור להתרפא על ידי עבודה זרה** (יאר החמה' פרשת קדושים דף פד ע"א ד"ה יוכל מאן' ממהר"ו).

ישראל צריכים להרחיק את עצמם במשך חייהם מכל צד של עבודה זרה

והיה מעשה ביהודי אחד שהיו לו מחלות רבות ולא נרפא מהן. והיה רואה סוחרים שהולכים לבית העבודה זרה שלהם **ומתרפאים שם**. אמר היהודי שגם הוא ילך לשם, לא על מנת להתרפאות מהם שזה הרי אסור (ראה גמ' פסחים דף כה ע"א וכן שו"ע יורה דעה סימן קנה, א – ב), אלא על מנת לראות איך הם מתרפאים. הוא הלך לשם וישן בין האנשים החולים והנגועים. וכאשר כולם ישנו בלילה ונרדמו, הוא לא ישן. אז הוא ראה שֶׁד אחד שהיה הולך ביניהם וכלי רפואה בידו ונותנו על כל אחד ואחד, וכל מי שנתן עליו מיד התרפא. עבר אותו השֶׁד ליד היהודי ולא שם עליו את כלי הרפואה. אז אמר היהודי לשד "אדוני, גם אני בין החולים פה, תן גם עלי מהרפואה!". וענה לו השד שלא דומים בני יעקב לגוים, שאלו הגוים נמסרו לו על מנת לאבדם מהעולם הבא, אבל בני יעקב אינם כגוים אלא הקב"ה הוא זה שמרפא אותם (זוהר חדש' בראשית דף יד ע"ב ד"ה ואמר רבי יוחנן).

וראווי לאדם להרגיל את עצמו לראות דווקא דברי קדושה (יקב הישר' פרק מי ד"ה על כן ענין גדול), **וישתדל לסתום את עיניו הגשמיות מפני ראיות אסורות, ובזה יסתמו גם העיניים הרוחניות של הנשמה והיא לא תיפגם** (יחסד לאברהם' מעין שני נהר סח). **וכן אסור ליהודי לקרוא בספרים שחוברו על עבודות זרות הקיימות בעולם** (רמב"ם הלכות עובדי כוכבים וחוקותיהם פרק שני הלכה א – ב), **שאם יבוא לידי מחשבת עבודה זרה האסורה, הרי שהקב"ה מצרפה להיחשב כמעשה ממש** (גמ' קידושין דף מ ע"א) **והוא מיד מתחייב בנפשו (ש"ל"ה הקדוש' תורה שכתב פרשת תצוה ד"ה תנן בפרק הקורא). וכן לא יריח ריח של עבודה זרה, היות שלא ראוי כי הנשמה שיש לה הנאה מהריח דרך החושים, תהנה מעבודה זרה** (נשמת חיים' לרי' מנשה בן ישראל מאמר שני פרק השלשה עשר). **ודוד המלך שחש מההימשכות אחרי עבודה זרה התפלל לה' ואמר "וַיַּרְאֵה אֶם דָּרָךְ עֲצֵב בִּי וַיַּחַנֵּי בַּדָּרָךְ עוֹלָם"** (תהלים קלט, כד) **וכוונתו שאם חלילה אומות העולם יטו את ליבו "דָּרָךְ עֲצֵב" כלומר לעבוד "עצבים" שהם אלילים, אז הוא מבקש כי ה' ימית אותו כ"דָּרָךְ עוֹלָם" ולא ייפול בחטא הגדול של עבודה זרה** (יחזק ציון' לרי' עמנואל חי ריקי על התהלים מזמור קלט ד"ה וראה עם דרך עוצב).

עתיד הקב"ה לאבד את רוח הטומאה וכל האלילים שנאמר "וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נֶאֱמַר ה' צְבָאוֹת אֲכָרִית אֶת שְׁמוֹת הַעֲצָבִים מִן הָאָרֶץ וְלֹא יִזְכְּרוּ עוֹד וְגַם אֶת הַנְּבִיאִים וְאֶת רֹחַ הַטְּמְאָה אֲעֲבִיר מִן הָאָרֶץ" (זכריה יג, ב) (זכר דוד' מאמר ג פרק נה ד"ה הגי' שבימי האלה), **וכן אומרים בתפילה "על כן נקוה לך ה' אֶלֶּהֵינוּ לְרִאיוֹת מְהֵרָה בְּתַפְאֶרֶת עֲזָךְ לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהֶאֱלִילִים פְּרוֹת יִכְרַתוּן לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמִלְכוּת שְׂדֵיךָ"** (מתוך תפילת 'עלינו לשבח'). **ביטול העבודות זרות הוא למעשה ביטולו העתידי של הס"מ שהוא עיקר 'העבודה זרה' ועליו נאמר "לא יהיה בך אל זר"** (תהלים פא, י) **ועמו תבטל גם הלילי' אשתו. לכן התיבות 'לבטל עבודה זרה מן העולם' יוצא בדיוק גמטריא התיבות 'סמאל לילי'ת' (מעשה רוקח' על המשניות מסכת עבודה זרה דף צה ע"ב ועיי"ש עוד בדברים נפלאים). אז יכירו כל אומות העולם כי ה' לבדו הוא המלך, לכן נסמכו הפסוקים "וְנִשְׁגָּב ה' לְבָדוֹ בַיּוֹם הַהוּא: וְהֶאֱלִילִים כְּלִיל יַחַלְף" (ישעיה ב, יז – יח) (עפ"י 'בראשית רבה' יב, ט) לומר שעתידיה הטומאה להכרת מן העולם ואז תחזור השכינה לשרות בה ויהיה העולם מתוקן (זכר דוד' מאמר ג פרק סג ד"ה לכן אנשי לבב) במהרה בימינו, אמן.**

העולן גם לעילוי נשמת: רחל בת גרשון הנוולדת משרה אשת דוד ז"ל ת.צ.ב.ה.	העולן גם לעילוי נשמת: אהרן בן עזיזה ז"ל ז"ל ת.צ.ב.ה.	העולן גם לעילוי נשמת: יוסף מנחם בן אהרן ז"ל ז"ל ת.צ.ב.ה.	העולן גם לעילוי נשמת: הנה בן משה ז"ל, יונה בן שמואל ז"ל, ברטה בתיה בת מאיר ז"ל, חיים בן ליב ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל ת.צ.ב.ה.	העולן גם לעילוי נשמת: הנה בן משה ז"ל, יונה בן שמואל ז"ל, ברטה בתיה בת מאיר ז"ל, חיים בן ליב ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל ת.צ.ב.ה.	העולן גם לעילוי נשמת: רחל בת גרשון הנוולדת משרה אשת דוד ז"ל ת.צ.ב.ה.
העולן גם לרפואת השלימה של אבישולם בן רות הייני	העולן גם לרפואת הילדה טילה אסתר בת אלינור הייני	העולן גם לרפואת שלימה של ציונה שושנה בת חנה במוין הייני אליהו בן גוֹבֵקֶר הייני	העולן גם לרפואה שלימה של ציונה שושנה בת חנה במוין הייני שח' יתבדד יחלים ורפא אותו מכל חולי נגלה ונשתר	העולן גם לעילוי נשמת: אליהו בן ג'ינט ז"ל ת.צ.ב.ה.	העולן גם לעילוי נשמת: אברהם יוסף בן פריידיא חדוה ז"ל ז"ל ז"ל
ניתן להקדיש את העולן לרפואה או לעילוי נשמת בבתי' 052-7675933 וכן ניתן לשלוח הערות/הארות ולקבל את העולן במייל tora.haim@gmail.com	צוּת הלימוד בעולן 'עמוד לה לרפואה' שלמה והחלמה מהירה מהניתוח, אמן.				